Carmina (Latin)

Pseudo-Cyprian (3rd century and later)

SermonIndex.net / Church Fathers

Carmina

Xvii. Carmina — I. Genesis
Principio Dominus caelum terramque locauit :
Namque erat informis fluctuque abscondita tellus,
Immensusque Deus super aequora uasta meabat,
Dum chaos et nigrae fuscabant cuncta tenebrae.
Has dum disiungi iussit de cardine, fatur:
Lux fiat, claro et micuerunt omnia mundo.
Cum Dominus primi complesset facta diei,
Condidit albentem nebulis nascentibus axem:
Accipit inmensus errantia littora pontus,
Multiplices rapiens ualidis cum tractibus amnes.
Tertia lux faciem terrarum fulua retexit,
Arida mox posito narratur nomine terra,
Florea uentosis consurgunt germina campis
Pomiferique simul procuruant brachia rami.
Quarta die generat solis cum lampade lunam .
Et stellas tremulo radiantes lumine fingit:
Haec elementa dedit subiecto insignia mundo,
Tempora quae doceant uarios mutanda per ortus.
Quinta die accipiunt liquentia flumina pisces
Et uolucres uarias suspendunt aere pennas.
Sexta pater gelidos in spiras lubricat angues
Quadrupedumque greges totos diffundit in agros
Cunctaque multiplici mandauit crescere passim
Germine et immensis errare et pascere terris.
Haec ubi constituit diuina potentia iussu,
Rectorem inspiciens mundanis defore rebus
Haec memorat: hominem nostris faciamus in ungue.
Vultibus adsimilem, toto qui regnet in orbe.
Et licet hunc uno posset conponere uerbo,
Ipse tamen sancta dignatus ducere dextra,

Inspirat brutum diuino a pectore pectus.
Quem postquam effigie formatum ceu sua uidit,
Metitur solum mordaces uoluere curas.
Ilicet irriguo perfundit lumina somno, .
Mollius ut uulsa formetur femina costa
Atque artus mixtu gemino substantia firmet.
Inditur et nomen uitae quod dicitur Eua.
Quapropter nati linquunt de more parentes
Coniugibusque suis positis cum sedibus haerent.
Septima luce Deus factorum fine quieuit,
Sacratam statuens uenturi ad gaudia saecli:
Ilicet exhibitis animantum ex ordine turbis
Viritim cunctis nomen quod permanet indit
Adamus donata sibi prudentia sollers.
Quem Deus alloquio iunctam dignatur et Euam:
. Crescite multimodo uentura in tempora partu,
Vt polus et plenae uestro sint germine terrae,
Heredesque mei, uarios decerpite fructus,
Quos nemora et pingui reddunt de cespite campi.
Haec ubi disseruit, laeta paradisus in aula
Instruitur primique aspectat lumina solis.
Gignitur haec inter pomis letalibus arbos,
Coniunctum generans uitae mortisque saporem. v
Aedibus in mediis puro fluit agmine flumen,
Quod rigat insignes liquidis de fluctibus ortus
Quadrifidosque secat undante ex fonte meatus.
Fison auriferis praediues fluctuat undis
Conspicuasque terit rauco de gurgite gemmas :
Prasinus huic nomen, illi est carbunculus ardens,
Perspicuusque uadis terram praelambit Euilat.
Post hunc Aethiopas Gaeon adlapsus opimat.
Tertius est Tigris, Eufrati adiunctus amoeno,
Assyriam celeri discretim flumine sulcans.
Hic positus custos Adamus cum coniuge fida
Atque opifex tali formatur uoce tonantis:
Ne trepidate simul licitos praecerpere fructus,
Quos nemus intonsum ramo frondente creauit,
Solliciti ne forte malum noxale legatis,
Quod uiret ex gemino discreta ad munia suco.
Nec minus interea caecos nox alta tenebat
Ac modo formatos uestis nec texerat artus.
Has inter sedes et baccis mitibus ortus,

Spumeus astuto uincens animalia sensu,
Serpebat tacite spiris frigentibus anguis,
Liuida mordaci uoluens mendacia sensu,
Femineo temptat sub pectore mollia corda:
Dic mihi cur metuas felicia germina mali?
Numquid poma Deus non omnia nota sacrauit?
E quis si studeas mellitos carpere uictus,
Aureus astrigero redibit cardine mundus.
Illa negat uetitosque timet contingere ramos:
Sed tamen infirmo uincuntur pectora sensu.
Ilicet ut niueo iam mitia dente momordit,
Adfulsit nulla maculatum nube serenum.
Tum sapor illecebram mellitis faucibus indens,
Compulit insueto munus deferre marito.
Quod simul ac sumpsit, detersa nocte nitentes
Emicuere oculi mundo splendente sereni.
Ergo ubi nudatum prospexit corpus uterque
Cumque pudenda uident, ficulnis frondibus umbrant.
Forte sub occiduo Domini iam lumine solis
Agnoscunt sonitum trepidique ad deuia tendunt.
Tum Dominus caeli maestum compellat Adamum:
Dic ubi nunc degas? respondit talia supplex :
O Domine, adfatus pauido sub corde tremisco,
Magne, tuos nudusque metu frigente fatigor.
Tum Dominus: quis poma dedit noxalia uobis?
Tradidit haec mulier, dum dicit lumina promptim
Candenti perfusa die liquidumque serenum
Adfulsisse sibi solemque et sidera caeli.
Protinus ira Dei turbatam territat Euam,
Auctorem uetiti dum quaerit maximus acti.
Illa sub haec pandit: serpentis suasa loquentis
Accepi fallente dolo blandoque rogatu:
Nam sua uipereis intexens uerba uenenis
Haec mihi prae cunctis narrauit dulcia\'pomis.
, Ilicet omnipotens condemnat gesta draconis,
Praecipiens cunctis inuisum uisere monstrum:
Pectore mox fuso prorepere, tum sola morsu
Mandere, mansuro quaecumque in tempora bello
Humanos inter sensus ipsumque labantem,
Vertice ut abiecto pronus post crura uirorum
Serperet, ut calcet dum labens comminus instat.
Femina fraudigeris misere decepta suadelis,

Praecipitur duro discrimine ponere partum
Seruitiumque sui studio perferre mariti.
Tu uero cui uisa fuit sententia uerax
Coniugis, immiti cessit quae uicta draconi,
Deflebis miserum per tempora longa laborem:
Nam tibi triticeae surget pro germine messis
Carduus et spinis multum paliurus acutis,
Vt cum uisceribus lassis et pectore maesto
Plurima sollicitos praestent suspiria uictus,
Donec in occiduo uenientia tempore mortis,
Vnde geris corpus, terrae reddare iacenti.
His actis Dominus trepidis dat taedia uitae,
Deiectosque procul sacratis dimouet hortis
Obuersosque locat medioque eliminat igni,
In quo perceleri Cherubim euoluitur aestu,
Dum calidus deferuet apex flammasque uolutat.
Quis Dominus, pigro ne frigore membra rigerent,
Consuit euulsas pecudum de Discere pelles
Operiens nudos calidis de uestibus artus.
Ergo ubi coniugio sese iam fidus Adamus
Esse uirum sensit, nomen genitricis amatae
Exhibet uxori. binos qui germine factus
Continuo genitor diuersis nuncupat orsis.
Atque Cain hic nomen habet, cui iunctus Abelus:
Innocuas multa seruabat cura bidentes,
At alius curuo terram uertebat aratro.
Hi cum perpetuo ferrent sua dona tonanti,
Dissimiles fructus sensu suadente dedere.
Nam prior uberibus fuerant quae prosata glebis
Optulit: ast alius miti se deuouet agno,
Exta gerens sincera manu adipemque niualem.
Confestimque placet Domino pia uota tuenti.
Quod propter gelida Cain incanduit ira.
Quem Deus adloquio dignatus talibus infit:
Dic mihi, si rectum uiuas et noxia cernas,
Degere non possis contracto a crimine purus ?
Desine mordaci fratrem disperdere sensu,
Qui tibi ceu Domino subiectus colla praebebit.,
Nec tamen his fractus fratrem deducit ad arua
Atque ubi deprensum deserto in gramine uidit,
Elidit geminis fraudans pia guttura palmis.
Quod factum Dominus caelo speculatus ab alto

Disquirit quonam terrarum degat Abelus?
Ille negat positum custodem se fore fratris.
Cui Deus effatur: nonne uox sanguinis eius
Ad me missa sonat celsamque ascendit ad axem?
Nosce igitur mansura tibi pro crimine tanto:
Nam modo quae maduit germani sanguine terra,
Inuiso male dicta tibi commissa negabit
Semina et absumtis fructum non proferet herbis,
Torpidus ut multo collidens membra tremore

Ii Sodoma

Iam Deus omnipotens primaeui crimina saecli
Vindice diluuio cunctis aboleuerat undis,
Quot caelum spargit, terra euomit, expuit aequor,
Hactenus et liquido poenas decernere pactus
Excidio, quotiens hiemem conduceret aer,
Frenandis uarium pluuiis mandauerat arcum
Purpureo et uiridi signantem nubila limbo.
Iridis in nomen, propria est quae fibula nimbis.
Sed recidiua hominum pariter cum gente secunda
Impietas iterumque mali noua pullulat aetas,
Supplicio iam non imbres sortita, sed ignes :
Sic Sodomum meruit tellus ardentibus uri
Roribus et finis portendere signa futuri.
Effera luxuries illic inimica pudori
Instar legis erat, fugeret quam praescius hospes,
Ante penes Scythicas uel apud Busiridis aras
Exoptans per sacra necem caestuque cruorem
Subdere Bebrycio, Libycas satiare palaestras,
Ante etiam Circaea nonas per pocula formas
Sumere, quam laesum Sodomis amittere sexum.
Pulsabant caelum inuidia conubia (monstra),
Incestu parili generis natura rebellis
In sese, laesumque uiri cum corpore nomen.
Tempore sed certo Deus omnia prospeculatus,
Iudicat iniustos patiens, ubi criminis aetas
Cessandi spatium frustrata coegerat iram. \'
Iamque dies ultrix aderat: duo de grege missi.
Angelico forma iuuenes qui spiritus ambo
Diua ministeria, ut Domini mandata iubebant,
Succedunt Sodomis. illic de stirpe piorum
Transuena Loth aequi sapiens iustique colonus

Vnus erat meminisse Deum: solet utilis arbor
In siluis latitare feris uelut hospite fructu.
Is tunc pro porta residens (uix moenia. adibant
Caelicolae) quamquam diuinos inscius ultro
Aduocat adpellat patrio ueneratur honore
Hospitioque uocat, longe stabulare parantes:
Enisus longis precibus, pia pignera mensae
Officiumque probum studio dispungit amico.
Nox requiem dederat, lux soluerat altera noctem,
Et Sodoma in foribus strepitat cum lege pudenda.
Loth contra supplex: ne uos male pasta libido
Incendat iuuenes istam foedare iuuentam:
Luxu quo genitura uacat ? quo semina frustra?
Quo nullae nuptant animae, non lustra colentes,
Non stabulis reduces, non undis subter hiantes,
Nec quae pennarum modulis prope nubila pendent,
Nec quae per terras protracto corpore manant.
Omne genus nixu genuit, est femina coniunx
Omnibus, et numquam cuiquam nisi femina mater.
Nunc si fax iuuenalis auet uastare pudorem,
Sunt intus natae biiuges mihi, nubilis aetas,
Virginitas in fiore tumens, iam debita messi,
Digna cupido uiris, tulerit qua uestra uoluntas:
Dedo pater proque hospitibus pensabo dolorem.
Vulgus ad haec demens: quisnam tu, quantus, et unde
Qui nostris dominere animis legesque recondas?
Transuena non rector Sodomorum iugera libras.
Nunc igitur tute ipse lues, quod nostra cupido est
Pro natis proque hospitibus: satis unus in omnes.
Dicta et facta simul: uulgi mora nulla furentis.
Turbidus hiberno ceu uoluitur impete torrens,
Riuorum innumeros uno pede subuehit amnes:
Si qua illic arbor rapidis offenditur undis,
Haud mansura diu quantum radice licebit
Crinitas durare moras,: ubi subter adesam
Perdit humum circumfosso iam caudice pendens,
Huc illuc certam differt incerta ruinam.
Haud aliter Loth in media uertigine uulgi
Nutabat uinci prope iam: sed diua potestas
Subuenit, angelici iuuenes de limine raptum
Restituunt tectis: demens sed uulgus ibidem
Poenarum auspiciis interdum lumine multant.

Tum decreta Dei reserant, dignam affore poenam
De caelo Sodomis, ipsum meruisse salutem
Iustitiae titulo: quin ergo accingeris istinc
Festinare fugam pariterque educere si quem
Gentis habes: nos exitium iam inducimus urbi.
Loth generos citus alloquitur, sed dura hominum mens
Credere despexit monitum risitque timorem.
Tempore mox quo lux tenebras iam scindere temptat
Et bicolor caeli facies de nocte dieque est
Instabant iuuenes Chaldaeam educere gentem
Ex Sodomis iustamque domum donare saluti:
Eia age Loth exsurge tuamque adsume iugalem
Et natas duplices atque hinc exterminus ito
Praeueniens Sodomum poenas. manibus quoque amicis
Producunt trepidos et ibidem cetera mandant:
Serua Loth animam neu uisum in terga retrorsum
Vertere forte uelis coeptum uel sistere gressum,
In montem. propera. timuit Loth ardua tardo.
Ereptare gradu, caelestes ne prius irae
Opprimerent illos: alios deposcere portus
Aggreditur, paruam quam contra aspexerat urbem.
Huc, inquit, fuga sit, certe uix moenibus extat,
Nec longe, nec magna mihi. fauere pauenti,
Vrbis et ipsius pariter cessere salutem:
Segor inde loco nomen uox barbara nouit.
Tunc Loth ingreditur Segor, simul exoritur sol,
Vltimus ille quidem Sodomis, iam incendia feruens
Iratus toto radios armauerat igni.
Aemula subseritur caligo, includere lucem
Coeptans atque globos confuso intexere caelo.
Fumantes coeunt nubes, nonus inruit imber,
Sulphura cum flammis, flagrat cahos, aestuat aether,
Exustus crepitat liquidis ardoribus aer.
Hinc habet in falsum de uero fabula famam,
Solis progeniem currus optasse paternos
Nec ualuisse lenem puerum frenare superbos
Solis equos, arsisse orbem: tunc fulmine raptum
Aurigam, inlicitum planctum mutasse sorores.
Viderit Eridanus, si qua illic populus albet,
Si quis ibi senio plumat modulatior ales.
Hic aliter uersae maerent miracula formae.
Namque comes coniuncx eheu male tunc quoque legis

Femina diuinae patiens ad murmura caeli
Audaces oculos nequiquam pone retorsit,
Non habitura loqui quod uiderat: et simul illic
In fragilem mutata salem stetit ipsa sepulcrum
Ipsa et imago, sibi formam sine corpore seruans:
Durat adhuc etenim nuda statione sub aethra,
Nec pluuiis dilapsa situ nec diruta uentis:
Quin etiam si quis mutilauerit aduena formam,
Protinus ex sese suggestu uulnera complet.
Dicitur et uiuens alio iam in corpore sexus
Munifico solitos dispungere sanguine menses.
Iamque urbes nusquam Sodomum, gens impia nusquam,
Tota rogus regio est: hinc atro horrore fauillae
Hincque situ cano cineres incendia signant.
Nullus arat frustra piceas fuligine glebas.
Occidit illa prior species, quam prospiciens Loth
Discretus patruo dites delegerat agros.
Semiperempta etiam si qua illic iugera laetas
Autumni conantur opes, facile optima esse
Promittunt oculis pira persica et omnia mala,
Donec carpere aues: nam protinus indice tactu
Soluitur in cinerem uacui fallacia pomi.
Sic igitar caelo pariter terraque sepultis
Nec mare uiuit ibi, mors est maris ipsa maris pax,
Qua nullos animat per anhela uolumina fluctus
Quaque etiam patrio numquam suspirat ab austro
Quaque caret proferre aliquam de gurgite gentem
Squamicutem uel leuicutem uel cortice saeptam,
Vel crispam concham aut duplici conpagine elusam.
Solum illic propria metitur de fruge bitumen,
Exusti fuligo maris, quod uiuidus ardor
Subter stagna coquens de sulphuris et salis aestu
Temperat inque picem terris dat habere marinam :
Inuehitur proprio sub tempore pingue crematae
Virus aquae, spumaeque cutis super aequora nigrae
Texitur. appellant quis est ea captio mercis,
Adclinantque lenes laterum libramine lembos,
Vt semel inpositam doceant conscendere uenam:
Nam sese iam sponte leuans donabit inerti
Nauigio pessumque dabit prae munere largo,
Ni plaga contigerit qua menses femina uestit.
En aliud monstrum pelagi de clade notatur:

Cuncta illic inuita natant: natura recessit
Mergendis stata corporibus. si denique testam
Luciferam nare instituas qua spiritus ignis,
Velificabit apex flammae, si flamma perempta est,
Ibit subter aquas destructio naufraga lucis.
Hae Sodomum et Gomorum signatae in saecula poenae
Gentibus iniustis, corda in quis dura timorem
Deseruere Dei, caelestia iura uereri
Inque unum rerum Dominum sperare docebunt.

Iii. De Iona

Post Sodomum et Gomorum uiuentia funera in aeuum,
Et cinerum senio signata incendia poenae,
Et frustra solis oculis nascentia poma,
Et pariter facti mortem maris et salis illic,
Si quid homo est poenam mutato corpore seruans,
Paene alios ignis superi decusserat imbris
Vrbs aequi iustique uiam transgressa Niniue.
Nam quis subuersae menti metus ? omnia uulgo
Poenarum documenta uacant ubi possidet error.
At bonus et nostri patiens et plectere serus
Omnipotens Dominus nullam iaculabitur iram,
Ni prius admoneat durataque pectora pulset,
Praesagos agitans augusta mente prophetas.
Iamque Niniuitum meritis mandarat Ionan
Praefari exitium Dominus : sed conscius ille
Parcere subiectis et debita cedere poenae
Supplicibus facilemque boni, cessabat abire,
Ne uanum caneret, cessura pace minarum.
Mox fuga consilium, si qua est tamen ista facultas,
Euitare Deum Dominique euadere dextram,
Quo subter totus trepidans compescitur orbis.
An ratio est quod agit sancto de corde prophetes?
Litoris in labio portu celeberrima fido
Vrbs oras Cilicum contra libratur Ioppe.
Inde igitur Tarsos properus rate poscit Ionas,
Eiusdem per stagna dei: nec denique mirum,
Si Dominum in terris fugiens inuenit in undis.
Paruula nam subito maculauerat aera nubes,
Vellere sulphureo de semine concita uenti,
Paulatimque globum pariens cum sole cohaesit,
, Deceptumque diem caliginis agmine clusit.

Fit speculum caeli pelagus, niger ambitus undas
Inficit, in tenebras ruit aether et mare surgit:
Nec quicquam medium est, fluctus dum nubila tangit,
Atria uentorum, quos omnes turbine miscet.
Diuersus furor in profugum frendebat Ionan.
Vna ratis certamen erat caeloque fretoque,
Tunditur hinc illinc, tremit omnis silua sub ictu
Fluctifrago, subter concussae spina carinae
Palpitat, antemnae stridens labor horret ab alto,
Ipse etiam infringi dubitans inflectitur arbor.
Nauticus interea gemitus timor omnia temptat
Pro rate proque anima: spiras mandare morantis,
Oblaqueare mithram, clauorum stringere nisus,
Vellere luctantes, impellere pectore gyros:
Pars maris interni puteum grauem odore uicissim
Egregie rapiunt, tum merces atque onus omne
Praecipitant certantque pericula uincere damnis.
Tum miserae uoces ad singula fragmina ponti,.
Expansantque manus nullorum ad numina diuum,
Quos maris et caeli uis non timet, haud minus illos
Puppibus abstrusos irato turbine mergens.
Nescius haec reus ipse cauo sub fornice puppis
Stertentem inflata resonabat nare soporem,
Iam tunc in somno Domini formando figuram.
Hunc simul undisecae qui cogit munia prorae
Pace soporatum placida, requiete superbum .
Institit inpulsans: quid, ait, discrimine in istoł
Somnia nare canis? tantoque in turbine portum
Solus habes? en uncia operit, spes unica diuum est.
Tu quoque, quisque tibi Deus est, dic uota precesque
Indigetans patrium supplex inflectito numen.
Exin quis culpae proprior, quis causa procellae
Discere sorte placet, nec sors mentitur Ionan.
Tunc rogitant: quis et unde hominum, quis denique rerum,
Quo populo, qua sede cluis? famulum ille fatetur
Praetimidumque Dei, qui caelum sustulit alte,
Qui terram posuit, qui totum corpore fudit:
. Ipsius et sese profugum causasque reuelat.
Deriguere metu quid nos igitur tibi culpae?
Quid fore nunc ? quonam placabimus aequora pacto?
Namque magis multoque magis freta saeua tumebant.
Tum Domini uates ingestu spiritus infit:

En ego tempestas, ego tota insania mundi,
In me, inquit, uobis aether ruit et mare surgit,
In me terra procul, mors proxima, nulla Dei spes.
Quin dato praecipitem causam, nauemque leuantes
Vnum onus hoc magnum pelago iactate uolenti.
Ast illi frustra nituntur uertere cursum
In reditum, nec clauus enim torqueri sinebat,
Dura nec antemnae mutari libra uolebat.
Postremo ad Dominum: ne nos in mortis hiatum
Vnam animam propter dederis nec sanguine iusto
Respersisse uelis, si sic tua dextera ducit.
Iamque illic imo exoriens e gurgite cetus
Squamosum conchis euoluens corporis agmen,
Vrguebat propius concusso marmore fluctus,
Sponte dei praedam rapiens, quam puppis ab arce
Prouolutatam limosis faucibus hausit,
Viuentemque dapem longam properauit in aluum,
Cumque uiro caeli rabiem pelagique uorauit.
Sternitur aequoris unda, resoluitur aetheris umbra.
Hinc fluctus, illinc flatus redduntur amici,
Securamque uiam placida signante carina
Candida caeruleo florent uestigia sulco.
Nauita tumDomino laetus uenerando timorem
Sacrificat grates, tum portus intrat amicos.
Nauigat et uates alio susceptus Ionas
Nauigio fluctusque secat sub fluctibus imis, \'
Viscera uelificans, anima spirante ferina,
Conclusus neque tinctus aquis, maris intimus exter,
Inter semesas classes resolutaque putri .
Corpora digestu, sua iam iam funera discens.
In signum sed enim Domini quandoque futurus,
Non erat exitio, sed mortis testis abactae.

Iv. Ad Senatorem Ex Christiana Religione Ad Idolorvm Servitvtem Conversvm

Cum te diuersis iterum uanisque uiderem
Inseruire sacris priscoque errore teneri,
Obstipui motus. quia carmina semper amasti,
Carmine respondens properaui scribere uersus
Vt te corriperem: tenebras praeponere luci\'
Quis patiatur enim, te matrem credere magnam
Posse deam dici rursusque putare colendam,
Cuius cultoros infamia turpis inurit?

Namque sacerdotes tunicis muliebribus idem
Interius uitium cultu exteriore fatentur,
Idque licere putant quod non licet: unde per urbem
Leniter incedunt mollita uoce loquentes,
Lassatosque tenent extenso pollice lumbos
Et proprium mutant uulgato crimine sexum.
Cumque suos celebrant ritus, his esse diebus
Se castos memorant: at si tantummodo tunc sunt
Vt perhibent casti, reliquo iam tempore quid sunt?
Sed quia coguntur saltim semel esse pudici,
Mente fremunt, lacerant corpus funduntque cruorem.
Quale sacrum est uero quod fertur nomine sanguis ?
Nunc etiam didici, quod te non fecerit aetas
Sed tua religio caluum, caligaque remota
Gallica sit pedibus molli redimita papyro.
Res miranda satis deiectaque culmine summo:
Si quis ab Isiaco consul procedat in urbem,
Risus oris erit: quis te non rideat autem,
Qui fueris consul, nunc Isidis esse ministrum ?
Quodque pudet primo, te non pudet esse secundo,
Ingeniumque tuum turpes damnare per hymnos
Respondente tibi uulgo et lacerante senatu,
Teque domo propria pictum cum fascibus olim,
Nunc quoque cum sistro faciem portare caninam.
An haec humilitas? est humilitatis imago.
Aedibus illa tuis semper monumenta manebunt.
Rumor et ad nostras peruenit publicus aures
Te dixisse: dea, erraui, ignosce, rediui.
Dic mihi si ualeas, cum talia saepe rogares
Et ueniam peteres, quae tecum uerba locuta est ?
Vere mente cares, sequeris qui mente carentes.
Haec iterum repetis nec te delinquere sentis.
Quid mereare uide: minus esses forte notandus,
Si tantum hoc scires et in hoc errore maneres:
At cum uericolae penetraueris ostia legis
Et tibi nosse Deum paucis prouenerit annis,
Cur linquenda tenes aut cur retinenda relinquis?
Nilque colis, dum cuncta colis: nec corde retractas,
Vera quid a falsis, quid ab umbris lumina distant.
Philosophum fingis, cum te sententia mutet:
Nam tibi si stomachum popularis monent ira,
Et Iudaeus eris totusque incertus haberis.

Indulge dictis, sapientia non placet alta.
Omne quod est nimium contra cadit: unum operantur
Et calor et frigus: sic hoc, sic illud adurit.
Sic tenebrae uisum, sic sol contrarius aufert,
Et pariter laedunt gelidum feruensque lauacrum:
Esca alitur corpus, corpus corrumpitur esca,
Vimque suam minuit, si quid protenditur ultra._
Denique si sedeas, requies est magna laboris:
Si multum sedeas, labor est. Maro namque poeta
Pro poena posuit: sedet aeternumque sedebit
Infelix Theseus.\' semper nocet utile longum :
Prandia longa nocent, ieiunia longa fatigant.
Sic nimium sapore stultum facit. \'improba secta,
Me dea sic docuit, moderamen amabile dixit*.
Sed tu nec sectam modo nec moderamina curas.
Mens autem stabilis nullo peruertitur aestu
Ipsaque simplicitas numquam mala cogitat ulla.
Hinc sincera fides aeterna sede fruetur,
Et dolus e contra longo cruciabitur igni.
Elige quid uelis, ut digna piacula uites.
Sic tamen hanc ueniam mereatur creditor inquam.
Vt leue crimen erit, si nolis noscere uera:
Non leue crimen erit, si cognita uera relinquas.
Sed te correctum forsan matura senectus
In melius reuocat satiatum erroribus istis:
Tempus enim mutat mala, digerit omnia tempus.
Tunc igitur cum te consulta reduxerit aetas,
Disce Deo seruare fidem, ne forte bis unum
Incurras lapsum, quia uere dicitur illud:
Qui pedis offensi lapidem uitare secundo
Nescit et incautus iterum uexauerit artus,
Imputet ipse sibi nec casibus imputet ullis.
Corrige delictum fidamine, corrige mentem.
Suffecit peccare semel, desiste uereri:
Non erit in culpa. quem paenitet ante fuisse.

V. De Pascha

Est locus ex omni medius quem credimus orbe,
Golgotha Iudaei patrio cognomine dicunt:
Hic ego de sterili succisum robore lignum
Plantatum memini fructus genuisse salubres:
Non tamen hos illis qui se posuere coloni

Praebuit, externi fructus habuere beatos.
Arboris haec species: uno de stipite surgit
Et mox in geminos extendit brachia ramos,
Sicut plena graues antemnae carbasa tendunt
Vel cum disiunctis iuga sunt ab aratro iuuencis.
Quem tulit hoc primo maturo semine lapsum
Concepit tellus: mox hinc (mirabile dictu)
Tertia lux iterum terrae superisque tremendum
Extulerat ramum uitali fruge beatum.
Sed bis uicenis con firmiter illo diebus
Creuit in immensum caelumque cacumine summo
Contigit et tandem sanctum caput abdidit alte,
Dum tamen ingenti bis senos pondere ramos
Edidit et totum spargens porrexit in orbem,
Gentibus ut cunctis uictum uitamque perennem
Praeberent mortemque mori qui posse docerent.
Explicitis etiam mox quinquaginta diebus
Vertice de summo diuini nectaris haustum
Detulit in ramos caelestis spiritus aura:
Dulci rore graues manabant undique frondes.
Ecce sub ingenti ramorum tegminis umbra
Fons erat: hic nullo casu turbante serenum
Perspicuis inlimis aquis, et gramina circum
Fundebant laetos uario de flore colores.
Hunc circum innumerae gentes populique coibant,
Quam uarii. generis sexus aetatis honoris,
Innuptae nuptaeque simul uiduaeque nurusque,
Infantes puerique uiri iuuenesque senesque :
Hic ubi multigenis flexps incumbere pomis
Cernebant ramos, auidis attingere dextris
Gaudebant madidos caelesti nectare fructus.
Nec prius hos poterant cupidis decerpere palmis,
Quam lutulenta uiae uestigia foeda prioris
Detererent corpusque pio de fonte lauarent.
Ergo diu circumspatiantes gramine molli.
Suspiciunt alta pendentes arbore fructus:
Tunc si quae ex illis delapsa putamina ramis :
Et dulces multo rorantes nectare fructus,
Vescuntur, ueros optantes sumere fructus:
Ergo ubi caelestem ceperunt ora saporem,
Permutant animos et mentes perdere auaras
Incipiunt dulcique hominem cognoscere sensu.

Insolitum multis stomachum mouisse saporem
Vidimus et fellis commotum melle uenenum,
Reiecisse bonos turbata mente sapores,
Aut auide sumptum non dilexisse diuque
Et male potatum tandem euomuisse saporem.
Saepe quidem multi renouatis mentibus aegros
Restituere animos et quae se posse negabant
Pertulerant fructumque sui cepere laboris.
Multi etiam sanctos ausi contingere fontes
Discessere iterum subito retroque relapsi
Sordibus et caeno mixti uoluuntur eodem.
Multi uerum bono portantes pectore totis.
Accipiunt animis penitusque in uiscera condunt.
Ergo quique sacros possunt accedere fontes
Septima lux illos optatas sistit ad undas,
Tingunt in liquidis ieiunos fontibus artus:
Sic demum inluuiem mentis uitaeque prioris
Deponunt labem purasque a morte reducunt
Inlustres animas caelique ad lumen ituras.
Hinc iter ad ramos et dulcia poma salutis,
Inde iter ad caelum per ramos arboris altae.
Hoc lignum uitae cunctis credentibus. amen.

Vi. Ad Flavivm Felicem De Resvrrectione Mortvorvm

Qui mihi ruricolas optaui carmine musas
Et uernis roseas titulaui floribus auras
Aestiuasque graues messis messis aristas,
Succidi tumidas autumni uitibus uuas
Et hiemis placidas laudaui semper oliuas
Adque modulatas exclusi fontibus undas
Frondentisque uago cecini de gramine siluas:
Protinus aetherias modulabor luminis oras,
Iam mihi luciferas liceat contingere musas,
Pandere\'secretas fluuiali uertice nymphas
Et laetas alio positas sub sidere siluas,
Aeternasque simul memorabo carmine flammas,
\'Vnde mare in tumidas inmensum fluctuet undas,
Quae uirtus moneat solidas tremiscere terras,
Et lux unde nouo praefulserit aurea mundo,
Quis hominem laeto potuisset fingere limo,
Vnde genus uacuo potuisset crescere saeclo,
Et uaria populo quae sit uiuendi cupido,

Quae creata malo primum moriendi propago,
Vnde bonus roseis odorque pudorque coronis,
Quid faciat laetis ut uitis aestuet uuis,
Vtque noua teneris lactescant hordea culmis,
Arbor ut in glaciem nigris pubescat oliuis,
Germinibus uariis quis det crementa uigoris
Mollibus et matrem filiorum protegat umbris.
Omnia nosse bonum quae sint incepta ramorum,
Yt per cuncta Deum liceat agnoscere uerum,
Qui lucem maria caelum terramque parauit
Ornauitque nonum uariato sidere mundum
Et pecudes primum et uolucres procedere iussit
Et dedit aequoreas conplere piscibus undas
Adque fecundatas animalibus egit harenas.
Talia conpositis deducam carmina musis
Salubremque nonis exponam fontibus undam
Et laetum placidis uenientem nubibus imbrem,
In animas hominum penitus ultroque fluentem,
Excipiam plenis in nostra noualia riuis.
Nunc age securam uiuamque attingite nympham
Et celeres uitae facilem haurite liquorem.
Si quis uelit poenas aeternae euadere flammae
Ignarasque die uenturique inscius aevi
Et iustae potius adipisci praemia uitae,
Hunc unum meminisse Deum solumque precandum,
Qui totum in libra posuit sub limine mundum,
Aeternumque manens semperque futurus in aeuum,
Saecula cuncta tenens, et ante saecula solus,
Ingenitus sine fine Deus thronumque diuinum
Solus habens caelum semper supereminet altum
Omnipotens solus, cui parent omnia rerum,
[Pater filius spiritus qui sunt semper in unum]
Qui sibi conplacitum hominem formauit in aenum,
Pastorem pecudum, dominum dedit esse ferarum
Iusque dedit uolucrum pontumque solum dominandum,
Qui sermone tenus potuit extendere caelum
Et solidam uerbo iussit suspendere terram
Ac dicto citius separauit aequoris undam,
Hanc manibus caram dilexit fingere formam
Decoramque suam uoluit inesse figuram,
Spiritu uiuificam adflauit uultibus auram.
Immemor ille Dei, temere conmittere tanta,

Nec ultra monitum quicquam contingeret: unum,
Vnde malum sciret et unde dinosceret aequum
Protinus, inlicitum uetuit contingere pomum.
Quanta Deus homini permisit munera mundi
Et praedulce sui signauit pignus amoris,
Ytilia et cara tribuit mandata salutis,
Sub dicione dedit terras animamque uiuentem,
Pinnatumque genus pecudes genus omne ferarum
Et genus aequoreum animalia cuncta natantum.
Sed quoniam primo transgressus crimine legem
Iam iam primus homo Domini mandata mutabat,
Coniuge cuncta mala suadente morte peribat.
Nam peccati malum conmisit femina primum
Prodidit adque suum decepit lege maritum.
Eua persuasa male pate fecit limina leto
Et sibi cum genere creauit funera toto.
Hinc (nefas infaustum) mors emanauit in aeuum.
Inde magis facinus facile percrebruit altum,
Agricolaeque labor agitauit saeuius annum.
Callidus hoc zelo serpens iniecit iniquo.
Inde magis populi multa conmissa malorum
Et nefanda malis pepererunt semina factis.
Idcircoque Deus solus, cui summa potestas,
Et super alta tenens summa fastigia caeli,
Altus inaccessam habitans in saecula lucem
Praeteritique memor et praescius ante futuri,
Progeniem meriti decretum seruat in aeuum:
Et cunctas animas quae corpora tarde gubernant
Et ratione mouent hominem uagante per artus,
Vt primum posito membrorum pondere cedunt
Terrenisque leues resolutae nexibus ibunt
Ac proprias repetent diuersis partibus oras,
Illicet occultis alias includi tenebris,
Ast alias laetis reuocari protinus auris,
Seruari penitus decreta ad praemia legis,
Donec t iterum ortis resurgant corpora membris :
Nunc homines primae pensare faenora uitae
Iudicesque Dei memores astare priorum,
Expectare suam suo quemque ex crimine poenam.
Funditus aut pecorum sine nomine t pondere flatu,
Incassumue Dei finiendo t fundere flatum.
An Deus omnipotens, cuius sub nutu reguntur

Omnia, non ualeat post mortem reddere uitam
Aut aliquid rerum Dominus non posse uidetur?
Si potuit tenebris claram excludere lucem
Adque omnem uerbo potuit conponere molem,
Omnia de nihilo potente uoce parare,
Cur non ex aliquo possit conpingere notam,
Quae fuerat quondam, quae uixerat ante figura,
Adsimilemque suae iubeat resurgere formam?
Cum sint cuncta Dei, reddet magis omnia tellus,
Iussa. reuocabit quidquid contexerat olim.
Si quem forte rogis aboleuit flamma sopitum,
Aut aliquem caecis deiecerat aequor in undis,
Si cuiusque famem satiarunt uiscera piscis,
Aut fixere ferae crudelia funera membris,
Alitibus iacuit raptato corpore sanguis:
Vltima nec Domino negabunt funera quemquam,
Adparere Deo uiuos de morte necesse est
Resumptisque suis homines astare figuris.
Semina sic uersis creduntur arida terris
Et penitus fixis putrescunt mortua sulcis,
Inde reparatis animatur culmus aristis
Et iterum uiuis flauescunt fortia granis
Consurguntque nouae uario cum faenore messes.
Sidera cuncta cadent, iterum renata lucescent,
Et dies in densam moritur cum lumine noctem,
Occidit inque diem nox rebus luce retectis
Ac dies alta suis iterum resurgit in astris.
Solque cadit supero splendorifer lumine claro,
Lux perit umbrato uenienti uespere mundo
Et remeat toto renouatque gaudia saeclo:
Sic cremata suo uiuit de funere foenix
Extemploque suo uolucris resurgit e busto.
Et nudata foliis suo tempore fructicat arbor
Adque iterum pomi curuat ex germine ramos.
Ergo ut ad uocem mundo tremente diuinam
Et penitus motis uirtutibus aeris alti
Tunc fragor insolitus et maxima murmura caeli
Promouente Deo, ueniente iudice mundi:
Protinus innumeri concurrunt ire ministri,
Conuallantque Deum cum maiestate caelesti,
Angelica late descendunt agmina turbis.
Omnes nuntii Dei, quibus est diuina facultas

Praecipua et forma, uirtutes spiritus omnes.
Igneus his uigor est, rutilantia corpora, caeli
Vis diuina micat: hinc totus intonat aether,
Hinc trepidans terra penitus uniuersa remugit
Parturiens homines, quos reddere iussa debebit.
Mirantur comites, turbantur denique nimbi,
Astra mirata pauent subito uirtutis ab alto
Hinc iubente Deo facile cum uoce potentis.
Continuo ruptis per omnia regna sepulcris
Omnis humus latis effundit hiatibus ossa
Viuentisque patens populos eructat harena.
Haerent membra conus, nectuntur ossa medullis
Consertiquo regunt spirantia corpora nerui\'
Et simul infusae mouentur sanguine uenae,
Dimissaeque cauis animae redduntur apertis,
Organa quaeque sua repetunt surgentia cuncta.
(Pro miranda fides) hinc omnis pullulat aetas,
Pullulat antiqua mortuorum puluere turba.
Matres adque uiri repetita luce resurgunt,
Magnanimi iuuenes pueri innuptaeque puellae
Defunctique senes animis uiuentibus adstant
Infantumque gemens resonat uagitibus orbis.
Con uariae gentes ueniunt de sedibus imis,.,:
Eoumque manus et quas uidet ultima tellus,
Quae colunt medias deuexo in climate zonas
Rifeasque tenent pruinosi sideris arces:
Omnis adest pauidus finis cuiusque colonus,
Rusticus et miles, posito diademate reges,
Pauperi permixtus aequali in agmine diues.
Altus ubique tremor, precibus nunc ingemit orbis
Tendentesque manus populi clamore mirantur.
Ipse sedens Dominus eminenti lumine clarus
Et praepotens cunctis micat in uirtutibus ignis
Excelsoque throno caelesti sede coruscat
Martyribus septus, numero candente uirorum
Beatisque suis comitatus uatibus extat,
Clara quibus niueis effulgent tempora taeniis.
Iamque sacerdotes nitidis in uestibus adsunt \' ~
Gestantes rutilas praemia uitae coronas
Submissisque omnes genibusque reflexis adorant:
Solus agios sanctusque Deus uox omnibus una est.
Hinc Dominus geminam iubebit sistere plebem:

Imperat et iustos numero discerni malorum
Indutosque iubet deuicta morte uigorem
Semper inexstinctam habere luminis auram,
Ire per antiqua semper florentia regna,
Ditia per nemora, semper amoena uireta,
Degere perpetuam praeclaro in corpore uitam.
Est locus Aeoliis Domino dilectus in oris,
Lux ubi clara nitet spiratque salubrior aura
Aeternaque dies adque inmutabile tempus
Et secreta Deo regio ditissima campis
Beataque nimis sereno in cardine sedes,
Semper aer laetus semperque in luce futurus,
Lenis et adspirans uitalia flamina uentus.
Omnifero fert aequa solo praediuite tellus:
Florea libratis conflagrat purpura pratis.
Omnia praerutila miscent non inuida lucem,
Flos alium laetus suo lumine uestit amictum.
Hinc rosea niueo uariantur semine rura,
Et roseis niuea crispantur floribus arua.
Nescias illa quibus suanescant pulchrius arua
Aut quibus aetheria spiret felicius aura,
Quia melior specie uel quis praecellat honore.
Numquam florigenis similes nascuntur in hortis
Lilia nec nostris floruerunt talia campis,
Nec sic nota rubet mox aut rosa panditur alba,
Purpura nec Tyrio sic est incocta rubore.
Gemma coloratis fulget speciosa lapillis,
Prasinus inde nitet, illinc carbunculus ardet,
Smaragdusque lapis micantia lumina fundit.
Hic et odoriferis nascuntur cinnama uirgis
Et uiridi laetum folio confragrat amomum.
Hic iacet ingenitum radiati luminis aurum,
Et nemora alta tenens florenti uertice caelum,
Virentisque grauant uberrima germina ramos.
Nulla suos similes porrexit India lucos,
Non ita densa leuat uiridis cacumina pinus,
Nec sic alta comas crispat uibrata cupressus,
Nec uernus melius floret cum tempore ramus.
225 Hic aliter celsae florent in uertice nigrae
Aeternumque uirent solae sine grandine siluae.
Nulla cadunt folia, nullus flos tempore defit:
Robore conpacta uirent t cacumina, purpurat arbor.

Sed puto flos ille rosa est, rubor aequus in illo,
Sic speciem talem foliis adspirat odorum.
Stat cum flore nonis arbor pulcherrima pomis
Vitalemque frugem felicia robora densant.
Mella uiridatis confragrant pinguia ramis,
Lac etiam plenis manat potabile riuis.
Vitam spirat ibi quidquid pia terra uirescit,
Beat usque simul quidquid de germine floret,
Adque solum pulchrae redolet medicabile cretae.
Fons illic placido perfundit agmine campos,
Quattnor inde rigant partitam flumina terram
Ver puto semper agit uestitus floribus aether.
Non frigus uariat hiberni sideris auras,
Nec, radiata micat pressis caloribus aestas,
Caelum luce sua serenas temperat auras :
Et reficit fetam meliore flamine terram.
Nox ibi nulla, suas defendunt astra tenebras,
Iraeque insidiaeque absunt et dira cupido,
Exclususque metus pulsaeque a limine curae.
Hinc malus extremas relegatur exui in oras,
Beatosque labor uetitus contingere fines.
Hic prisca fides electa in sede quiescit.
Iustitia gaudens aeterno in foedere uiuit
Et secura salus placidis laetatur in aruis
Semper uictura semperque in luce futura.
Hic quicumque pius aequique bonique colonus,
Quique Deum metuit innoxia mente tonantem
Adque suos coluit sacra pietate parentes
Et coluit sanctam semper sine crimine uitam,
Aut inopem quotiens opibus solatus amicis
Adque laborantes nimium subuenit egenos,
Pauperis adiutor, solitus saluare pupillos,
Eruit et nocitos, subuenit crimine pressis,
Hospitibus carae tribuit sua pignera mensae,
Omnia diuinis gessit sua munera iussis,
Non aliquem nocuit, non aliena cupiuit:
Illi exultantes diuinis laudibus omnes
Orantesque simul referunt ad sidera uoces,
Psallentes Domino celebrant per gaudia grates
Beatamque uiam nuntiis comitantibus ibunt.
Postquam haec Dominus felicia dona peregit
Et iustos pariter aeterna in regna remisit:

En miseranda uenit lugens sua crimina turba:
Fit gemitus, maerent lacrimis ardentibus omnes
Testanturque sua crebris ululatibus acta,
Flammea pro meritis instantia tela tremiscunt.
Angeli corripiunt iam iam prohibentque precari
Et prohibent seras paenitentiae fundere uoces,
Iamque precum uenia flamma ueniente negatur.
O miseri, quotiens uobis diuina potestas
Innotuit, quotiens maiestas cognita ueri ?
Audistis sonitus, uidistis fulgura caeli,
Assidue pluuias uentorum et grandinis iras
Experti, quotiens noctesque diesque serenos:
Tempora fecunda dabant Dei munera uobis,
Ver abunde rosas, frugibus nec defuit aestas,
Autumnus uaria praebebat mitia poma,
Semper hiems laetas glacialis fregit oliuas.
Cuncta Deus tribuit, bonitas nec defuit ulla,
Nec per tanta Deum genus omne sciuit humanum.
Terra Deum tremuit, pontus Dei nutu pependit
Et fluuius siccis trepidus refluxit harenis,
Et genitura Deum per omnia laeta fatetur.
Vos tamen hunc Dominum caeli terraeque negastis,
Et iustos potius crudeli caede necastis
Praeconesque Dei plerique saepe fugastis.
Veritas in uobis pro crimine semper inhaesit.
Et ideo fructum capietis sementis iniqui:
Non scitis ecce diem, quem uos ridere soletis.
Ibitis in tenebras ignis et sulphuris altas
Ardendo saeuas passuri doloribus iras.
Hos aeternae iubet Dominus discedere poenae,
Ire sub ardores semper sine fine gehennae,
Vrgeri molem per stagna torrentia flammae.
In flammas conuerti iubet elementa minantis
Adque omnem caeli descendere nubibus ignem.
Tunc auidus rapidos excludit tartarus ignis,
Adque procellosis fluctuabunt aequora flammis,
Totaque uiuentis confundet terra fauillis,
Flammeos et sulcos aer uibrabit iratus,
Adque omnibus facibus torrens armabitur orbis,
Impetu tartareo prendent incendia mundum.
Illi praecipitem pulsi tolluntur in aestum,
Hinc fugiunt, illinc cursu referuntur acuto.

Obuia fit saeua flammae fugientibus ira,
Agnoscuntque suam iam iam de crimine poenam.
Iamque qua a nullo tellus possessa colono
Et maris extremis pressa sub fine profundo,
Qua sol emenso radio definit Olympum
Ortaque transacto conduntur sidera mundo :
Gliscit aer densis abstrusa luce tenebris,
Vltima secretis stagna flammantia riuis.
Est natura loci signatis ignea poenis,
Et palus inferni candens ardoribus ima
Intonat horrificis, fretum poenale, caminus
Aestuat et rapido turbatur uertice flammans,
In tormenta ruens fluctuanti gurgite flumen
Torrida se cuncta caeno miscetur harena.
Huc captiua gemens mittetur turba malorum
Arsurumque (nefas) scelerati corporis agmen.
Magnus plangor ibi fletu sociante clamorem,
Et stridor rapidus, ululatus inde dolentum
Exsurget de flamma procul altusque sonoras
Ignis et ardentis gemitus consurget in auras.
Tunc humana mali pendet commissa propago,
Incipientque preces ad caelum tendere seras.
Adque Deum nunc nosse uolent, quem nosse nolebant.
Illic quisque suae fatebitur effera uitae
Nocentesque manus et saeuas crimine mentes
Adque infanda sui testabitur effera uitae.,
Iam primum quicumque Deum male senserat ante
Et uaga mentito coluisset n\'umine saxa
Adque cruentatas signis sacrauerat aras
Et picturatas timuit sine uoce figuras
Ac falsi tenuis adorauit numinis umbras,
Et quemcumque malus seduxit protinus error,
345 Si quis adulter erat, natos quicumque necarat,
Si quocunque malo quis conscia mente uiuebat
Aut rapto grassatus erat aut fraude clientis,
Si quis humano suas maculabat sanguine palmas
Adque latebrosa miscebat morte uenena,
Tunc si quis uacuo celabat pectore furta
Aut alieni mali lucro gaudebat iniquo,
Admisit quicumque nefas quodcumque malorum.
Altus ardor eos igni torquebit amaro,
Suppliciumque dabunt uiuente funere cuncti,

Sic hominum totam maerentes f seruare turbam.
Haec adeo sancti quotiens cecinere prophetae,
Spiritu saepe Dei moniti dixere futura?
[Nemo suas (miserum) nemo eheu praebuit aures.]
Sic Deus omnipotens uoluit sua praemia nosci
Adque minas positae *** per talia legis,
Mittendo plures caelestia uerba clamantes.
Denique iussu Dei conpegit ossa prophetes
Et stupuit mota subito non sponte sepulcra,
Cineribus creta t iacuisse corpora passis,
Surgere tunc uiuos anima ueniente miratus
Et cum uoce sua ad caelum tendere palmas.
[Gratanturque Deo et uictori talia Christo.]
Illi quidem tumulos repetiere silentes
Seruandique Dei diei cessere futuro:
Paulisper iussit retineri cubilibus imis,
Donec ille dies conpleto tempore magnus
Adueniat. cuncti Dominum cognoscite ueram,
Qui solus animam faciat contendere lucem
Eandemque potest in tartara trudere poenae
Et cui cuncta patet uitae mortisque potestas.
Posse Deo, nam uelle satis est, factumque dicendo
Ille meus solus metuendus sensibus imis.
Et quoniam leto cursus concluditur omnis,
Quicumque est hodie, secum sua uita feretur.
Et ideo dum uita manet, dum carpere lucem,
Dum paeniteri licet, prius quam terminus aeui
Occupet incautos et nescia lumina soluat
Vltimus ille dies mortis qui lege tenetur :
Quod primum superest, carae uigilate saluti
Et faciles certique bonum in deflectite cursum.
Post errata suis et pressa piacula sacris
Postque uagae nimium quos uexare procellae
Rectas adite uias et flamina laeta tenete.
Hinc laetis prius animis repellite crimen,
Et concreta diu proluatur pectore culpa,
Tunc conmissa mali mites abolete nefanda
Aeternisque Deum precibus placate tremendum,
Pessima cuncta. bonis cedant, mortalia uiuis.
Conseruate nonam iam iam sine crimine uitam
395 Et seruate pias ueroque in nomine mentes.
Ac ueniam primis supplices rogate delictis.

Iam iam pura piis maturescant corda colonis,
Innocuasque manus precibus adtollite iustis
Laudibus et faciles diuinis reddite uoces.
Incipiantque bonis uerisque adsuescere mentes,
Diuinaeque magis celebrentur munera legis,
Et memorate bona simulque inuadite facta.
Sordida uilescant olim conmissa malorum,
Et meliora piis flagrabunt omnia uobis„
Horrendisque simul liberatur uita periclis
Adque aeterna suis ueniet ad praemia uotis.

Source. Latin text from the Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum (CSEL) collection of the Open Greek and Latin project (digital edition of ***S. Thasci Caecili Cypriani Opera omnia*** edited by Wilhelm von Hartel (Vienna, Gerold: 1871) Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum 3.3), encoded in EpiDoc TEI XML. Digitised and corrected by the Open Greek and Latin team (University of Leipzig and partners); the text is taken from the printed edition by OCR with correction, so some errors may remain. SermonIndex has only divided it into short sections for reading; the critical notes, margin notes and apparatus of the printed edition are not shown here but are kept in the XML download.

Licence. Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International (CC BY-SA 4.0). You may share and adapt this text if you credit the Open Greek and Latin project and release your version under the same licence.